Futures

Kontrakty futures to instrumenty pochodne używane na rynkach finansowych, które zobowiązują strony do zakupu lub sprzedaży określonego aktywa w przyszłości po cenie ustalonej w momencie zawarcia umowy. Są to standaryzowane umowy handlowane na giełdach, co oznacza, że mają z góry określone parametry, takie jak wielkość kontraktu, data jego wygaśnięcia oraz rodzaj aktywa bazowego. W praktyce kontrakty futures mogą dotyczyć szerokiego zakresu aktywów, takich jak surowce (np. ropa naftowa, złoto), indeksy giełdowe, obligacje, waluty czy nawet stopy procentowe.

Kluczową cechą kontraktów futures jest to, że zobowiązują obie strony – kupującego i sprzedającego – do realizacji transakcji w ustalonym terminie w przyszłości, bez względu na to, jak zmieni się cena aktywa bazowego. Kupujący kontrakt futures zobowiązuje się do nabycia aktywa bazowego, natomiast sprzedający zobowiązuje się do jego dostarczenia. W praktyce jednak większość kontraktów futures nie kończy się fizycznym dostarczeniem towaru lub aktywa. Zamiast tego inwestorzy zamykają swoje pozycje przed terminem wygaśnięcia kontraktu, realizując różnicę w cenach, co prowadzi do rozliczenia pieniężnego.

Futures mają szerokie zastosowanie w finansach, a ich uczestnikami są zarówno inwestorzy spekulacyjni, jak i hedgingowi. Spekulanci wykorzystują futures, aby zarabiać na zmianach cen aktywów bazowych. Zajmują pozycje na rynku, oczekując, że cena aktywa zmieni się w sposób korzystny dla nich – kupują kontrakty futures, gdy spodziewają się wzrostu cen, i sprzedają, gdy przewidują spadki. Dzięki mechanizmowi dźwigni finansowej, który jest nieodłączną częścią kontraktów futures, spekulanci mogą kontrolować duże pozycje rynkowe przy stosunkowo niskim wkładzie kapitałowym, co zwiększa potencjalne zyski, ale także ryzyko.

Hedgerzy to druga grupa uczestników rynku futures, która wykorzystuje kontrakty do ochrony przed ryzykiem zmiany cen. Przedsiębiorstwa, które są narażone na zmiany cen surowców, walut lub stóp procentowych, mogą zabezpieczać się przed tym ryzykiem, zawierając kontrakty futures. Na przykład rolnik może sprzedać kontrakt futures na zboże, aby zabezpieczyć się przed ryzykiem spadku cen plonów, podczas gdy firma naftowa może kupić kontrakty futures na ropę, aby zabezpieczyć się przed wzrostem cen surowca potrzebnego do produkcji.

Mechanizm działania kontraktów futures opiera się na giełdowym systemie gwarancji, który minimalizuje ryzyko niewykonania zobowiązań przez którejkolwiek ze stron umowy. Każdy uczestnik rynku futures jest zobowiązany do wniesienia depozytu zabezpieczającego, zwanego marżą, który stanowi pewien procent wartości kontraktu. Jeśli ceny zmieniają się w sposób niekorzystny dla danej strony, musi ona wnosić dodatkowe środki, aby utrzymać swoją pozycję na rynku. Proces ten, zwany „codziennym rozliczeniem", polega na codziennym rozliczaniu różnicy między ceną kontraktu a aktualną ceną rynkową aktywa bazowego.

Jedną z istotnych cech kontraktów futures jest dźwignia finansowa, która pozwala na kontrolowanie dużych wartości aktywów przy relatywnie niskim wkładzie kapitałowym. Dzięki temu inwestorzy mogą osiągać wysokie zyski nawet przy niewielkich ruchach cenowych. Jednak dźwignia działa również w drugą stronę, co oznacza, że niewielkie ruchy cen mogą prowadzić do znaczących strat, jeśli rynek poruszy się w niekorzystnym kierunku.

Na rynku futures szczególną rolę odgrywa giełda, na której te kontrakty są notowane. Giełdy futures, takie jak Chicago Mercantile Exchange (CME) czy Euronext, zapewniają transparentność i standaryzację kontraktów, co ułatwia zawieranie transakcji. Giełdy te pełnią również funkcję rozliczeniową, co minimalizuje ryzyko kredytowe, ponieważ wszystkie transakcje są gwarantowane przez izbę rozliczeniową.

Standaryzacja kontraktów obejmuje takie parametry, jak ilość towaru, sposób dostawy oraz termin wygaśnięcia kontraktu, co ułatwia inwestorom poruszanie się na rynku.

Kontrakty futures mają również swoje odpowiedniki w postaci innych instrumentów pochodnych, takich jak opcje czy forwardy. W porównaniu z opcjami, futures mają bardziej zobowiązujący charakter, ponieważ obie strony są zobowiązane do realizacji transakcji. W przypadku opcji jedna ze stron ma prawo, ale nie obowiązek, do realizacji kontraktu. Z kolei kontrakty forward, choć podobne do futures, są bardziej elastyczne, gdyż nie są standaryzowane i mogą być dostosowane do indywidualnych potrzeb stron, co czyni je bardziej popularnymi w transakcjach między przedsiębiorstwami.

Futures, pomimo ich złożoności, odgrywają kluczową rolę w globalnej gospodarce, umożliwiając uczestnikom rynku zabezpieczenie się przed ryzykiem cenowym, spekulację oraz efektywne zarządzanie portfelem inwestycyjnym. Dla inwestorów stanowią atrakcyjne narzędzie, które daje możliwość zarabiania na zmianach cen różnych aktywów, zarówno finansowych, jak i towarowych. Jednak ze względu na ryzyko związane z dźwignią finansową, kontrakty futures wymagają od inwestorów głębokiej wiedzy oraz ostrożności w zarządzaniu ryzykiem.

Futures „(terminowa transakcja rzeczywista) jest rodzajem kontraktu, w ramach którego dwa podmioty, strony umowy, zobowiązują się do sprzedaży / kupna określonego towaru, w określonym momencie, po ustalonej w dniu zawarcia kontraktu cenie” [K. Nowak; Polski rynek kapitałowy. Instrumenty, uczestnicy, inwestycje; op. cit., s., 88.].

W rozumieniu Regulaminu Giełdy, kontraktem terminowym jest umowa zawarta na Giełdzie pomiędzy sprzedającym prawo na termin a kupującym to prawo, w której strony określają cenę (wartość) instrumentu bazowego, po której nastąpi wykonanie umowy.

Futures są wystandaryzowanymi instrumentami pochodnymi, co dotyczy [Tamże, s. 89.]:

- rodzaju produktu lub towaru
- ilości i wysokości kontraktu
- sposobu zawierania transakcji oraz systemu notowań
- zasad rozwiązywania kontraktu przed terminem
- stron upoważnionych do zawierania transakcji
- zasad rozliczania (wzajemnych kompensacji) kontraktu
- terminów realizacji kontraktów

Kontrakty futures na rynkach finansowych mogą dotyczyć:

- kursów walut
- wartości stóp procentowych
- instrumentów dłużnych
- wartości indeksów stanowią one co najmniej 14% obrotów amerykańskich giełd terminowych)

W momencie zawierania kontraktu futures, strony są zobowiązane do wpłacenia do izby rozliczeniowej depozytów gwarancyjnych (ang. *initial margin*), stanowiących z reguły kilka procent wartości kontraktu, na potrzeby dokonywania bieżących rozliczeń między stronami. Depozyt może być wniesione w postaci gotówki lub krótkoterminowych papierów rządowych.

Wykonanie futures dokonuje się poprzez rozliczenie pomiędzy stronami kontraktu. W każdej chwili, każda ze stron transakcji może się z niej wycofać zawierając transakcję odwrotną. K. Nowak podaje, że postępuje w ten sposób ponad 95% inwestorów [Tamże, s. 89.].

Na koniec 1998 roku, w obrocie giełdowym znajdowały się dwa rodzaje kontraktów terminowych:

1. kontrakty terminowe na kurs USD (od 25. września 1998 r.)

2. kontrakty terminowe na indeks WIG-20 (od 16. stycznia 1998 r.)

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę pisanie prac - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.